

København, Dato 28. oktober 2010.

Behov for et reelt eftersyn af de danske anti-terrorlove

De vigtigste anti-terrorlove er vedtaget ved Terrorpakke I (2002) og Terrorpakke II (2006).

Baggrunden for pakkene i 2002 og 2006 var henholdsvis bombningen af World Trade Center i New York og Londons undergrundsbane i 2006. Der har ikke været begivenheder på dansk grund, som har affødt nye anti-terrorlove. (Der ses her bort fra tuneser-loven).

Efter indførelsen af en række regler, som helt afgørende bryder med traditionel, vestlig retssikkerhedstænkning, er der et tvingende behov for et reelt eftersyn af anti-terrorlovene.

Et reelt eftersyn kræver, at man stiller de nødvendige spørgsmål og – ikke mindst – at man inviterer alle relevante aktører til at deltage i eftersynet.

Regeringens redegørelse om anti-terrorreglerne opfylder ikke nogen af disse kriterier. Man har hverken stillet de nødvendige spørgsmål eller efterspurgt uafhængige vurderinger af reglerne.

SIKKERHED OG RETSSIKKERHED

Det folketingsflertal, som i sin tid gennemførte de love, der udgør Danmarks terrorberedskab, argumenterede med, at det var nødvendigt at give Politiets Efterretningstjeneste (PET) (og Forsvarets Efterretningstjeneste, FE) flere beføjelser, og at reducere den uafhængige kontrol – domstolskontrollen med tjenestens arbejde.

Kritikerne har på deres side peget på, at borgernes retssikkerhed skrider. Man har øget PET's størrelse til omkring det dobbelte og givet PET en lang række øgede beføjelser, **samtidig** med, at man har svækket den uafhængige kontrol – domstolskontrollen – med tjenesten, uden at der er givet en saglig begrundelse for den svækkede kontrol.

Regeringen har lovet et grundigt eftersyn af anti-terrorreglerne. Tid til eftertænkning, tid til at stoppe op og se, om Folketinget er gået for vidt i iveren efter at opbygge et effektivt terrorberedskab, om man har solgt for meget ud af retsstatens beskyttelse af borgerne. I stedet har vi fået en 50 siders redegørelse fra Justitsministeriet, som er en ren *opremsning* af de beføjelser, som Folketinget har givet Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og Politiets Efterretningstjeneste (PET).

I redegørelsen har Justitsministeriet spurgt PET og Rigsadvokaten og Rigspolitiet, om man har anvendt de nye beføjelser med fornuft – og det har de tre instanser ikke overraskende svaret ja til. Man har spurgt PET, om det har sparet tid, at PET ikke har skullet indhente dommerkendelser i samme omfang, som man skulle efter de regler, som gjaldt indtil 2006. Det har PET svaret ja til. Det er ikke overraskende, at man sparer tid, når man reducerer domstolskontrollen. Udvidede beføjelser til hemmelige ransagninger og aflytninger letter arbejdet, får vi at vide.

Samtidig foreslås det, at man fremover skal registrere alle borgeres brug af computere på biblioteker, netcafeer og andre offentlige steder. Vores "private" computertrafik registreres allerede.

Redegørelsen er derimod helt tavs, når man spørger, om anti-terrorreglerne har ramt en rimelig balance mellem vores *sikkerhed* på den ene side og vores *frihedsrettigheder* (herunder til ikke at få krænket vores privatliv, ikke at blive overvåget vilkårligt).

Redegørelsen svarer ikke på, om den *svækkede retssikkerhed* for borgerne var et *nødvendigt* – og *ønskeligt* - offer for at få en effektiv terrorbekæmpelse.

Vi får ikke svar på, om det også ville have været muligt at etablere et effektivt terrorberedskab – *uden* at svække den domstolskontrol, som gjaldt indtil 2006. Var

PET uden effektive muligheder for at efterforske og forebygge terror indtil 2006?

Var det nødvendigt at svække borgernes retssikkerhed for at styrke deres sikkerhed?

Hvor mange gange har PET indhentet personlige og rent private oplysninger om (unavngivne og navngivne) borgere fra andre læger, psykiatere og andre offentlige myndigheder – uden anden begrundelse end, at der var tale om oplysninger, som kunne være af betydning for deres arbejde efter straffelovens kap. 12 og 13?

Redegørelsen svarer ikke på, hvor mange der er blevet aflyttet efter de lempeligere regler fra 2006. Efter terrorpakke II kan man nøjes med én dommerkendelse – på en konkret terrormistænkt. Med den i hånden kan PET aflytte en ubestemt kreds af venner, naboer, familie, kolleger – hvem som helst den terrormistænkte kender.

Hvor mange gange har PET aflyttet ikke-mistænktets telefoner og tappet deres computere uden en særskilt dommerkendelse?

Hvem kontrollerer, hvilke personoplysninger FE og PET udveksler med fremmede staters efterretningstjenester?

Hvordan sikrer vi, at oplysninger om borgere i Danmark ikke går via PET's og FE's samarbejdspartnere i f.eks. USA til torturstater, som misbruger oplysningerne til at bekæmpe politiske modstandere?

Hvordan sikrer vi, at oplysninger, som PET får fra andre efterretningstjenester og benytter i sager mod danske terrormistænkte, *ikke* er indhentet ved hjælp af tortur?

Hvorfor kan man ikke have et effektivt terrorberedskab – samtidig med, at man har domstolskontrol med PET's arbejde? Er domstolskontrol uforenelig med effektiv kriminalitetsbekæmpelse?

Det udvalg, som skal følge med i PET's arbejde – Wamberg-udvalget – mødes nogle

få gange om året. Er det nok? Kan det opveje den svækkede domstolskontrol?

Hvad siger de advokater, som har ført sager efter de nye regler om brug af "hemmelige beviser", som den terrormistænkte ikke kan få at se – og derfor ikke kan imødegå?

Hvad siger juridiske eksperter om den generelle svækkelse af vores retssikkerhed og de uanede tekniske muligheder, som vi har for at overvåge borgerne i dag?

Hvor går grænserne for brugen af diplomatiske forsikringer? Er det den danske regerings opgave at arbejde på at udlevere en dansk statsborger til retsforfølgning i en torturstat? Hvor går grænsen? Ved Vest-Bengalen? Ved Uzbekistan? Ved Congo?

Amnesty International skal opfordre Folketingets Retsudvalg til at sikre, at de ovennævnte spørgsmål besvares. (Listen er ikke udtømmende).

HVEM SKAL SIKRE ET REELT, SAGLIGT EFTERSYN?

Et reelt eftersyn af den danske anti-terrorlovgivning betyder i første omgang, at det sikres, at *alle nødvendige spørgsmål* bliver stillet.

For at sikre at alle nødvendige spørgsmål stilles – og en åben, reel debat af svarene – må man høre alle relevante aktører. Det vil især sige domstolene, advokaterne, juridiske eksperter, NGO'er og andre, som arbejder tematisk med forholdet mellem *sikkerhed* og *retssikkerhed*.

Amnesty International skal opfordre Folketingets Retsudvalg til at sikre, at alle relevante aktører inviteres til at bidrage til et fuldt, reelt eftersyn af den danske anti-terrorlovgivning.

København, den 28. oktober 2010